

— Μόνον κατὰ τὴν παλιόροισαν εὐρέθη ὁ νεκρὸς τῆς καυμένης τῆς νέας, δὲν εἶναι ἔτι δύο ὥραι πού τὴν ἔφεραν.

— Εἶναι πληγωμένη;

— Ὅταν πίπτῃ κανεὶς ἐκ τῆς κορυφῆς τῶν βράχων δὲν πληγόνεται μόνον.

Ἦτο ἀληθές, δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀμφιβάλλῃ καὶ ἤρξατο νὰ τρέμῃ.

— Πρέπει νὰ καθίσετε, κύριε. Παρόμοιοι συμβεβηκός, ὅταν μάλιστα δὲν τὸ ἀναμένη κανεὶς. Τί δυστυχία; Θεέ μου!

Ἐφεραν αὐτῷ κάθισμα, τὸν περιεκύκλουν.

— Ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τὸν κ. Καπέλ.

— Εἶναι εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ταλαιπώρου νέας μετὰ τῆς κ. Καπέλ· θὰ σὲς ὀδηγήσουν.

Ἀνῆλθε τὴν κλίμακα χωρὶς νὰ βλέπῃ τὰς βαθμίδας, φθὰς δὲ εἰς τὸν διάδρομον πρὸ τοῦ θαλάμου ἤκουσεν ἔνδοθεν λυγμούς. Τότε διέταξε τὴν ὑπῆρέτριαν, ἥτις ὠδήγει αὐτὸν ν' ἀποσυρθῇ καὶ ἀνέμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ὡσεὶ ὅπως συνέλθῃ καὶ καθησυχάσῃ. Ἐπὶ τέλους ἤνοιξε τὴν θύραν, ὁ δὲ κ. Καπέλ, ὅστις ἴστατο ὀρθὸς πρὸ τῆς κλίνης καὶ παρὰ τὴν λιπύθυμον σύζυγόν του ἐστράφη·

— Ποίος εἶναι;

— Ἐγώ, ὁ Κάμιλλος Ροσσά.

— Κύριε Ροσσά! Σεῖς!

Ὁ Κάμιλλος ἐνόησεν ὅτι ἔδει νὰ δικαιολογήσῃ, νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀφίξιν αὐτοῦ, ἐὰν μὴ ἤθελε νὰ προδώσῃ τὸ μυστικὸν τῆς Σωσάννης.

— Εἰρχόμην νὰ τὴν ζητήσω εἰς γάμον.

— Σεῖς!

Εἶτα δὲ στρεφόμενος πρὸς τὴν σύζυγόν του·

— Ἦτο ὁ Κάμιλλος λοιπόν! εἶπε.

Καὶ ἀνοίγων τὰς ἀγκάλας του πρὸς τὸν Κάμιλλον ἀνέκραξεν·

— Υἱέ μου!

Hector Malot.

(Μετάφρασις Α. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ).

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος.

Συνεδρία τῆς 7 ἰουνίου.

Προεδρεία Δ. Μαλιάδου. — Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδρίας, ὁ κ. γεν. γραμματεὺς ἀνακοινουῦται περίληψιν τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τὰς βιβλίων προσφοράς. Προσένεγκον δὲ βιβλία ὁ μὲν κ. Ἰωάννης Σκαλτσούνης τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν σύγγραμμα «Περὶ γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου· ἀρμονία χριστιανισμοῦ καὶ ἐπιστήμης», οἱ δὲ κ.κ. Δ. Ταυβάκος καὶ Π. Στεφάνου ἐκατὸν ἀντίτυπα τοῦ «Παιδαγωγικοῦ ἐγκολπίου»

(πρώτης ἐκδόσεως) τοῦ κ. Χριστοφύρου Σαμαρτσίδου, πρὸς δωρεὰν διανομὴν εἰς τὰ σχολεῖα τῶν ὀρθοδόξων κοινοτήτων Μικρᾶς Ἀσίας. Πρὸς τοὺς δωρητὰς ὁ πρόεδρος ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου.

Ὁ κ. Μ. Κεφάλας, ἀντιπρόεδρος, λαβὼν τὸν λόγον ἐπανέρχεται ἐπὶ τῶν γενομένων ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Περδικίδου παρατηρήσεων εἰς τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Ματθαίου Παρανίκα «Περὶ τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου». Ὁ κ. Περδικίδης, παρατηρεῖ ὁ κ. Κεφάλας, εἶπεν ὅτι σφάλλεται δεινῶς ὁ κ. Παρανίκας ἀποδεχόμενος ὅτι Ρωμανὸς ὁ μελωδὸς ὑπῆρξεν ἐπὶ Ἀναστασίου Α'. Τοῦτο δὲ ἀντικρούουν ὁ κ. Κεφάλας προσάγει τὸν γνωστὸν βυζαντινολόγον, καθηγητὴν τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου καὶ ἐκδότην τοῦ *Byzantinische Literaturgeschichte* Dr Krumbacher, ὅστις ἐπραγματεύσατο ἐν τῷ κατὰ τὸ ἔτος 1891 δημοσιευθέντι εἰρημένῳ συγγράμματι αὐτοῦ περὶ τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀπασχολούντων ἡμᾶς ζητημάτων. Καὶ πρῶτον περὶ Ρωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ, λέγει ὁ σοφὸς συγγραφεὺς, ἔχομεν μέτροι τοῦ νῦν μόνην ἀρχαίαν πηγὴν τὸ συναξάριον τῆς ἐορτῆς αὐτοῦ, 1 ὀκτωβρίου, ὅπου λέγεται ἀπλῶς ὅτι ὑπῆρξεν ἐπὶ τῶν χρόνων Ἀναστασίου τοῦ Βασιλέως, δὲν δηλοῦται δὲ ἂν ἐπὶ Ἀναστασίου τοῦ Α' (491—518) ἢ ἐπὶ Ἀναστασίου τοῦ Β' (713—716). Ὁ Pitra καὶ ὁ Stevenson ἀποφαίνονται ὑπὲρ τοῦ Α', ὁ Christ καὶ ὁ Jacobi ὑπὲρ τοῦ Β', ὁ δὲ Bouvy παραδέχεται ὡς ἐποχὴν τοῦ Ρωμανοῦ τὸν μεταξὺ τῶν δύο Ἀναστασίων χρόνον καὶ ὁ Deutschmann τὴν τοῦ Α' Ἀναστασίου. Τὰς γνώμας ταύτας εχολιάσας ὁ κ. Krumbacher ἀποφαίνεται ὅτι ἀπίθανος φαίνεται ἡ γνώμη τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἀναστασίου Β' γνωματευόντων.

Ἐρχόμενος δὲ ὕστερον ὁ κ. Κεφάλας εἰς τὴν γνώμην τοῦ κ. Περδικίδου, ὅτι Ἰωσήφ ὁ ὑμνογράφος ἦν ἀνεπιὸς τοῦ Ρωμανοῦ καὶ ἐπομένως ὅτι ὁ ἀνεπιὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ τρεῖς αἰῶνας ὕστερον τοῦ θεοῦ, ἐρωτᾷ τὸν κ. Περδικίδην πού στηριζει τὴν γνώμην ταύτην, διότι ὁ κ. Krumbacher ἐν τῷ αὐτῷ συγγράμματι αὐτοῦ, ἐκθεὶς τὰς διαφόρους περιπλανήσεις Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου, λέγει ὅτι ἀπέθανεν ἐπὶ τῆς αὐτοκρατείας Θεοδοῦρα (842—856). Περὶ δὲ τῆς λέξεως οἶκος ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκδοχῆς, περὶ ἧς ὁ κ. Περδικίδης εἶπεν ὅτι ἐλήθη ἐκ τῆς ἀραβικῆς, ὁ κ. Krumbacher ἀποδείκνυσιν ὅτι μόλις ἐπὶ τῆς παρακμῆς τῆς ὑμνογραφίας, ἀπὸ τοῦ 9ου αἰῶνος, παρατηρεῖται ἐπίδρασις τις ἐπ' αὐτῆς ξενικῆ ἐκ Συκελίας καὶ Συρίας, οὐχὶ δὲ ἐπὶ τοῦ Ρωμανοῦ, παρὰ τῷ Ἰωσήφ καὶ λοιποῖς. Ἄν ἐπὶ Ρωμανοῦ ἐτέθη ἐν χρῆσει ἡ λέξις οἶκος, λίαν πιθανὴ φαίνεται ἡ ἐβραϊκὴ γένεσις τῆς ἐκδοχῆς. Ἄν εἶχεν ἀρχὴν ἀραβικὴν, βεβαίως πρόωτος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς καὶ Κοσμᾶς ὁ Ἱεροσολυμίτης θὰ μετεχειρίζετο αὐτὴν, διότι παρ' αὐτοῖς τὸ πρῶτον παρατηρεῖται ποιά τις ἐπίδρασις τῆς ἀραβικῆς.

Ὁ κ. πρόεδρος ἀναβάλλει τὴν συζήτησιν εἰς ἐπομένην συνεδρίαν, τοῦ κ. Περδικίδου δηλοῦντος ὅτι διὰ μακρῶν ἔχει ν' ὀπαντήσῃ.

Εἶτα ὁ λόγος δίδεται τῷ αἰδ. πατρὶ César Tontini de Quarenghi Barnabite, ἀντιπροσώπῳ τῆς ἐν Βονωνίᾳ Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ὅστις ἀνέγνω γαλλιστὶ τὸ πρῶτον μέρος τῆς «Περὶ τῆς ἐνοποιήσεως ἐν

τῷ μέτρῳ τοῦ χρόνου», ἦτοι «Περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἡμερολογίου», πραγματείας αὐτοῦ.

Ἀποδοὺς ὁ αἰδ. ἀγορητῆς δικαιοσύνην, ὡς εἶπε, τῇ Τουρκίᾳ, ὑποβαλοῦσα πρώτη γνώμην περὶ παραδοχῆς διεθνoῦς ἡμερολογίου, ἐξέθηκε τὴν γνώμην Νικηφόρου Γρηγοῦ ἐπὶ Ἀνδρονίκου τοῦ Β' τὴν κατὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου γνωμοδότησιν ῥώσου καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Πετροπόλεως καὶ ἄλλων καὶ κατέληξε προτείνων τὴν παραδοχὴν τοῦ Γρηγοριανοῦ ἡμερολογίου ὡς τοῦ μ ἄ λ λ ο ν ὀ ρ θ ο ὕ καὶ ἦδη ἐν χρήσει παρὰ τοῖς εὐρωπαϊκοῖς λαοῖς, καθολικοῖς τε καὶ διαμαρτυροῦμένοις, ἄρτι δὲ εἰσαχθέντος καὶ εἰς Ἱαπωνίαν, καίπερ προσκρούοντος ἐν αὐτῇ πρὸς ἔθιμα τοῦ τόπου. Διὰ μακρῶν ὁμῶς ἐπραγματεύσατο περὶ τῆς μνηολογίας τοῦ Πάσχα, πειραθεὶς ν' ἀποδείξῃ ὅτι οἱ καθολικοί, καίπερ κατηγορούμενοι ὡς ἐναντίων τῶν τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου διατάξεων ἑορτάζοντες ἐνίοτε τὸ Πάσχα μετὰ τῶν Ἑβραίων, οὐδόλως ἐπὶ τούτῳ πταίουσιν, διότι τούτου αἰτία ἡ μεταβολὴ τοῦ ἡμερολογίου ὑπὸ τῶν Ἑβραίων. Περὶ δὲ τῆς τοιαύτης μεταβολῆς οὐδαμῶς προσέβλεψεν ἢ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος. Ἐν τέλει δὲ ὁ αἰδ. Τοντίνης προφορικῶς, μετ' εὐφραδειας, ἐπεκαλέσατο τὴν σύμπραξιν πάντων καὶ ἰδίᾳ τῆς δημοσιογραφίας ὑπὲρ κοινοῦ ἡμερολογίου, ἀγγέλλων ἅμα ὅτι τῇ αὖριον δευτέρα ποιήσεται τὸ β' μέρος τῆς διαλέξεως αὐτοῦ «Περὶ κοινοῦ μεσημβρινοῦ», προτείνων ὡς τοιοῦτον τὸν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὁ αἰδ. Τοντίνης, ὃς αὐθήμερον ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ὁμολογουμένως οὐ μόνον ἀπέφυγε τὰ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Συλλόγου ἀντικείμενα, ἀλλὰ καὶ μετὰ πολλῆς λεπτότητος ἐπραγματεύσατο τὸ θέμα αὐτοῦ, μὴ ἐπαναγαγὼν ἡμῶς εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ γενομένων περὶ τοῦ θέματος ζητήσεων. Αἱ ζητήσεις αὗται ἐκτίθενται ἐν ταῖς Ἐκκλησιαστικαῖς ἱστορίαις (ἴδε Ἐκκλ. ἱστορία Δ. Κυριακοῦ), ἀλλὰ ἐν ἐκτάσει καὶ μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας ἐπραγματεύσατο τὸ περὶ τοῦ Πάσχα θέμα ὁ σεβαστὸς καὶ σοφὸς καθηγητῆς τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς κ. Ἀνδρέας Σπαθάρης ἐν μονογραφίᾳ αὐτοῦ ἐπιγραφομένῃ Μελέτη περὶ τοῦ Πάσχα λίου, πρὸ τριωνκαίδεκα δὲ ἐτῶν, ἦτοι τῷ 1880, ἐκδοθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἡ μελέτη αὕτη εἰς τρία διαιρουμένη μέρη, πραγματεύεται ἐν μὲν τῷ α' Περὶ ἡμερολογίων, ἐν δὲ τῷ β' Περὶ τῆς μνηολογίας τοῦ Πάσχα καὶ ἐν τῷ γ' Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπανορθώσεως τοῦ Πάσχα λίου. Περὶ τοῦ τρίτου δὲ τούτου μέρους, ὅπερ ἀνεδημοσιεύθη ἐν τρισὶ ψύλλοις τοῦ «Νεολόγου» κατὰ τὴν ἐκπνεύσαν ἐβδομάδα, ὁ διαπρεπὴς καθηγητῆς λέγει τάδε ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ: «Πεισθεὶς ἐκ τῆς μακρᾶς ταύτης μελέτης ὅτι ἀμφότεραι αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ κακῶς ἐρμηνεύουσι τὰς συνοδικὰς διατάξεις καὶ κακῶς ἐφαρμόζουσιν αὐτὰς διὰ τῶν κυκλικῶν συστημάτων, καταλήγω εἰς τὸ σχέδιον τῆς κατ' ἐμὲ μᾶλλον εὐχερῶς ἐκτελουμένης ἐπανορθώσεως, τοῦ διατηρηῆσαι τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, τοῦ καταστῆσαι τὸ ἐπίσημον ἑορτολόγιον ὁλόκληρον κινητὸν μετὰ τοῦ Πάσχα καὶ τοῦ ρυθμίζειν αὐτὸ συμφῶ-

νως πρὸς τοὺς ἀστρονομικοὺς σεληνιακοὺς πίνακας, ὥστε πᾶς σύνδεσμος μετὰ τοῦ χρονολογικοῦ χριστιανικοῦ συστήματος, ἐξαρτωμένου ἐκ τοῦ συνθετοῦ ἔτους καὶ μετὰ τοῦ ἑορτολογίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐξαρτωμένου ἐκ τοῦ κύκλου τοῦ Μήτωνος, νὰ ἐκλείψῃ». Καταστρέφων δὲ ὁ κύριος Σπαθάρης τὸν πρόλογον αὐτοῦ ἐπάγεται τάδε: «Τὸ τρίτον αὐτῆς (τῆς μελέτης) μέρος θέλει χρησιμεύσει, ἐν μακροῦς μέλλοντι, ὡς ἀσθενῆς διαμαρτύρησις κατὰ ἐνδεχομένων λατινισουσῶν χρονολογικῶν καινοτομιῶν, ἐὰν τοιαῦται ποτε γείνωσι παραδεκταὶ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἢ, ἐὰν ποτε ἡ λατινικὴ Ἐκκλησία προδῇ εἰς νέαν μεταρρυθμίσιν τοῦ κινητοῦ ἑορτολογίου αὐτῆς, μ ἄ λ λ ο ν τῆς γρηγοριανῆς πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας σύμφωνον ὡς ἀποδείξει ὅτι καὶ περὶ τούτου προεγένετο ἐν Ἀνατολῇ θεωρητικὴ τις τοῦλάχιστον σκέψις». Τὸ δὲ συμπέρασμα τῆς μελέτης τοῦ πάντα τὰ ζητήματα ὑπὸ πάσας τὰς ἐσθίσεις, ἄπερ ἐξέθηκεν ὁ αἰδ. πατὴρ Τοντίνης, πραγματευσαμένου ἑλληνος ἐπιστήμονος ἔχει ὧδε:

«Συνελόντι εἰπεῖν αἱ Ἐκκλησιαὶ δύνανται νὰ συμμορφωθῶσι πληρέστατα καὶ ἀκριβέστατα πρὸς τὰς ἀρχαιοτάτας αὐτῶν παραδόσεις περὶ τῆς μνηολογίας τῆς ἑορτῆς, αἵτινες ἐπὶ τῆς πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἔλαβον κύρος νόμου, ἐὰν, παραδεχόμεναι ὡς ἡμερολόγιον αὐτῶν τὸ Ἰουλιανόν, καταστήσωσι πάσας τὰς ἐπίσημους αὐτῶν ἑορτὰς κινητὰς μετὰ τοῦ Πάσχα καὶ ἀναθέσωσι εἰς τὰ ἀστεροσκοπεῖα τὴν σύνταξιν τοῦ ἔτησιου πασχαλίου καὶ ἑορτολογίου».

Ταῦτα περὶ τῆς διαλέξεως τοῦ αἰδ. πατρὸς Καίσαρος Τοντίνης. Μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς τὸν λόγον ἐζήτησεν ὁ κ. Περδικίδης, ὅπως ἐπενέγκῃ παρατηρήσεις καὶ ἄλλοι δὲ προὔτιθον νὰ πράξωσιν αὐτό, ἀλλ' ὁ κ. πρόεδρος ἐδήλωσεν ὅτι ἡ συζήτησις γενήσεται μετὰ τὸ πέρας τῆς ὅλης διαλέξεως, ἦτοι κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς αὖριον δευτέρας, 14 ἰσταμένου, εὐχαριστήσας δὲ τῷ ἀγορητῇ, ὃν ἄσμενος φιλοξενεῖ ὁ ἑλληνικὸς φιλολογικὸς Σύλλογος, διελύσε τὴν συνεδρίαν.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην παρῆσαν, ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ κ. Ι. Δ. Τανταλίδης. τοῦ σεβασμ. ἀντιπροσώπου τῆς ἐνταῦθα Ρωμᾶνας Ἐκκλησίας, ὁ πρωτοσύγγελος αὐτῆς καὶ ἄλλοι κληρικοὶ τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἐπιτετραμμένος τὰ τῆς Ἱταλίας ἐνταῦθα μετὰ γραμματέων τῆς ἰταλικῆς πρεσβείας, ὁ πρῶτος γραμματεὺς τῆς ρωσικῆς πρεσβείας, ὁ κ. Huart, διεγερνεὺς τῆς γαλλικῆς πρεσβείας, ἄλλα μέλη τοῦ διπλωματικοῦ σώματος καὶ μέγα ἀκροατήριον ἐξ ἑκατέρου τῶν φύλων.